herpy

FRØER

Green Mantella

Mantella viridis

Mantella viridis er en lille, dagaktiv frø på 2-3 cm med skarp grøn farve, sort ansigtsmaske og blå-hvidt marmoreret bug. Den lever kun i det yderste nord af Madagaskar, tåler varme dårligt og er truet i naturen, så kun opdrættede dyr bør komme på tale.

Familie: Mantellidae Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**2-3 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**5-8 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Tørskov og vådområde**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Begynder**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 45 × 30 cm** L × B × H til 4 voksne dyr
Temperatur, dag	**20-24 °C**
Temperatur, nat	**17-20 °C**
Luftfugtighed	**60-80 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**I gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudser i vand**
Æglægning	**På jorden**
Æg pr. lægning	**40-115**
Larvetid	**42-56 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Alger/planter og færdigfoder**
Yngelpleje	**Ingen**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Truet (EN)**

Står på CITES liste II (hele slægten Mantella), så handel over landegrænser kræver CITES-papirer. Køb kun dyr med dokumentation for, at de er lovligt opdrættet eller indført.

Om arten

Mantella viridis er en af de største i slægten, men stadig en lille frø: hannerne er 22-25 mm fra snude til kloak, hunnerne 25-30 mm og tydeligt tungere og mere pæreformede. Voksne dyr er klart grønne, nogle med et skær af gult, og to farvevarianter ser ud til at forekomme, formentlig fra forskellige bestande. De fleste har en sort halvmaske i ansigtet med et hvidt bånd langs overlæben, en sort eller mørkebrun bug med blå og hvide pletter og en hesteskoformet farvetegning langs underkæben. Unge dyr er gule, brune eller næsten røde med et mørkt X på ryggen og får først voksenfarven 8-12 måneder efter forvandlingen.

Arten blev beskrevet i 1988 af Pintak og Böhme og hører til familien Mantellidae, som kun findes på Madagaskar. Kønnene kan først sikkert skelnes, når dyrene er 10-12 måneder gamle. Hannerne er slankere og kalder med en melodisk, fuglelignende trille.

Farverne er et advarselssignal, og slægten *Mantella* er kendt for at have giftig hud, der gør dyrene i stand til at være aktive om dagen. Hvor kraftig hudgiften er hos *M. viridis* specifikt, er ikke dokumenteret. Hos beslægtede arter optager frøerne giftstofferne fra små leddyr i føden, og opdrættede dyr, der ikke får de byttedyr, regnes derfor for ugiftige. Slimhinder og øjne skal alligevel holdes fri for kontakt, så vask hænder efter berøring.

Udbredelse og levested

Mantella viridis findes kun på Madagaskar, i den yderste nordlige del af øen. Et kendt yngleområde er Montagne des Français ved Antsiranana (Diego Suarez). Arten lever ved små vandløb, også dem, der tørrer ud i tørtiden.

Arten står som truet (EN) på IUCN's rødliste. Truslerne er skovbrande, fældning af skov, overgræsning med kvæg og tidligere kraftig indsamling til dyrehandel. Et projekt fra 2021 skulle kortlægge arten og dens trusler ved Montagne des Français og opbygge et bevarelsesopdræt på Madagaskar.

> **Oprindelig udbredelse:** Madagaskar.

LEVESTED

Mantella viridis lever i tør, løvfældende lavlandsskov, i højder omkring 50-300 m over havet. Den tåler stærkt forandret skov, men har brug for skygge, tæt vegetation og skjul i løvlag og mellem sten. Frøerne er dagaktive og ses i delvist solrige pletter ved små vandløb.

Året følger regntiden. Når de første regnskyl kommer, yngler frøerne, og æggene skylles til sidst ud i vandhuller og bække. Under tørtiden holder dyrene sig skjulte. Præcise målinger af temperatur og luftfugtighed på levestederne er ikke dokumenteret, så tallene under pasning bygger på erfaringer fra terrarier. Arten tåler varme dårligt, i modsætning til mange andre arter i slægten.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Indretningen kan være enkel. Gulvareal betyder mere end højde, fordi *M. viridis* næsten kun lever på jorden. Et terrarie på 45 × 45 × 30 cm er nok til fire dyr, og et bredere, fx 90 × 45 × 30 cm, rummer en gruppe på otte til ti. Jo mere plads og jo flere synsbarrierer, desto mindre uro, især mellem hunnerne i yngletiden.

Bunden kan være et drænlag af lecakugler, et net og ovenpå 2-5 cm langfibret sphagnum eller en veldrænet jordblanding med løv og ufarlige planter uden sprøjtemidler. Til avl er en enklere opbygning med sphagnum, korkbark og rør lettere, fordi æg og haletudser så er nemme at finde. Giv mange skjul under korkbark og løvlag, og lidt rod eller lave planter at sidde på. Et netlåg, der dækkes delvist med glas, giver luftskifte uden at fugten forsvinder. Hold kun dyr fra samme bestand sammen, og bland ikke farvevarianter.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Opdræt af haletudser

TEMPERATUR

Om dagen holdes terrariet på 20-24 °C med et fald til 17-20 °C om natten. Over 27 °C stresses *M. viridis* hurtigt, og i slægten kan temperaturer over 27 °C hurtigt blive dødelige, især for unge dyr. Nattetemperaturen er ikke dokumenteret for arten og er lånt fra beslægtede arter i slægten.

Brug ingen varmelampe eller varmemåtte, der kan koge frøerne. Stil terrariet køligt og uden direkte sol, og mål temperaturen ved bunden med et digitalt termometer. Kan stuen ikke holdes under 24 °C om sommeren, er arten en dårlig idé. En egentlig vinterhvile er ikke dokumenteret. Den kunstige tørtid til avl er beskrevet under Parring.

Læs mere: Varme og temperatur Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden holdes på 60-70 % til daglig og op til 80 % i yngletiden, med mere fugt nede ved bunden og i mosset. Arten tåler et ret bredt spænd, så længe der altid står rent vand frem. Sprøjt terrariet dagligt med osmosevand, regnvand eller postevand behandlet mod klor og tungmetaller, og lad overfladen tørre lidt mellem sprøjtningerne.

Et netlåg, der dækkes delvist med glas, holder fugten inde og lader luften skifte, så der ikke opstår stillestående luft og skimmel. Bliver det for tørt, søger dyrene skjul og holder op med at æde.

VAND OG VANDKVALITET

Der skal altid være en lav vandskål eller et lavt vandparti, så frøerne ikke tørrer ud ved lavere luftfugtighed. Vandet skal være så lavt, at små dyr nemt kommer op, og dybden er ikke dokumenteret. Et hjørneparti med korkbark som dæmning giver en lav pool med mere vand, som er lettere at holde rent.

Brug regnvand, osmosevand eller postevand behandlet mod klor, chloramin og tungmetaller. Padder optager vand og stoffer gennem huden, så sæbe, rengøringsmidler og håndcreme må ikke komme i nærheden. Skift vandet ofte, og skrub skålen med varmt vand uden sæbe.

LYS OG UVB

Lys er først og fremmest til planterne. Der er ikke dokumentation for, at *M. viridis* har brug for UVB, men fordi arten er aktiv i delvist sol i naturen, er et svagt UVB-rør formentlig en fordel. UVB er derfor sat til valgfrit, i Ferguson-zone 1 med skygge i resten af terrariet. Giv 10-12 timers lys om dagen.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

M. viridis er en lille insektæder, der tager små byttedyr. Flyvende bananfluer (*Drosophila hydei*) kan udgøre det meste af kosten til voksne, suppleret med springhaler, små bænkebidere, helt små larver af sort soldaterflue og meget små fårekyllinger på omkring 3 mm. Unger begynder på nyklækkede springhaler og får efterhånden mindre bananfluer (*D. melanogaster*) og små fårekyllinger.

Drys foderet med et godt vitamin- og mineraltilskud, ved hver fodring til unger og hver anden eller tredje gang til voksne. Fodr hver anden dag eller dagligt med en lille portion, og fodr flere steder, så svagere dyr ikke holdes væk fra maden. Kulturer af bananfluer og springhaler er nemme at holde selv.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

M. viridis er dagaktiv og bedst som gruppe. Uden for yngletiden er dyrene så godt som passive over for hinanden, men voksne hunner kan slås i yngletiden. Et stort terrarie med mange synsbarrierer dæmper det. Hannerne er mere sky end hunnerne og kalder helst, når det er fugtigt.

Undgå at håndtere frøerne: huden er tynd og tager skade af fedt, sæbe og varme fra hænderne. Skal en frø flyttes, så lok den ned i en ren plastbøtte, og vask hænder før og efter.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hunnerne er cirka en femtedel større end hannerne og meget mere pæreformede, mens hannerne er slankere og kalder. Forskellene bliver tydelige, når dyrene er 10-12 måneder gamle, og er svære at se på yngre dyr. Alder ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret. Den sikreste vej til et par er at købe en gruppe unger og lade dem vokse op sammen, gerne med flere hunner end hanner.

PARRING

Avl i fangenskab er sjælden og regnes for udfordrende, så tålmodighed og en gruppe med overvægt af hunner er vigtigt. Det, der har virket, er en kunstig tørtid: sprøjtningen skæres ned til det halve, og foderet halveres, mens der hele tiden står rent vand frem. Tørtiden holdes i 3-4 måneder og følges af en våd periode på omkring seks måneder med daglig sprøjtning og rigeligt foder.

Efter få dages hyppigere sprøjtning kan hannen høres kalde, og de første æg kan komme inden for to uger. Parringen foregår skjult under korkbark eller sten.

ÆG OG HALETUDSER

Hunnerne lægger æggene på land, typisk i fugtigt sphagnum under et stykke korkbark, cirka 2-3 cm nede. Antallet af æg pr. lægning svinger fra omkring 40 til omkring 115. I naturen skylles æggene til sidst ud i vand af regnen. I en gruppe kan to til tre hunner lægge æg, og op til ti lægninger i en sæson er beskrevet.

Æggene tages op og lægges på fugtig sphagnum, indtil små hvidlige haletudser kan ses vride sig i gelen. Så tilsættes vand, så ægklumpen oversvømmes, og haletudserne svømmer frit. Efter et par dage flyttes de med en pipette til et akvarium med et svampefilter. Ved 23 °C æder haletudserne et bredt udvalg, fra fiskeflager til færdigfoder. Forældrene passer ikke yngelen.

METAMORFOSE

Klæktiden er ikke dokumenteret for arten. Larvetiden er cirka 6-8 uger ved 23 °C, hvorefter bagbenene og siden forbenene kommer, og haletudserne begynder at forlade vandet. Sænk vandstanden, og giv nem adgang til land med korkbark og fugtigt mos, så de ikke drukner. Nyforvandlede unger æder hurtigt springhaler.

OPDRÆT AF UNGER

Nyforvandlede unger er meget små. Størrelsen ved forvandlingen er ikke dokumenteret, men 2-3 måneder gamle unger måler 12-19 mm. De æder straks springhaler og nyklækkede bananfluer og vokser meget hurtigt. Hold dem køligt, under 21 °C, fordi unge dyr i slægten er særligt følsomme over for varme. Drys foderet med vitamin- og mineraltilskud, og giv dem et fugtigt terrarie med mange skjul. Farverne skifter, og voksenfarven kommer først efter 8-12 måneder.

Sundhed og typiske fejl

M. viridis er hårdfør, når temperaturen holdes nede og vandet er rent. De typiske fejl er:

- Varme over 27 °C, som stresser og kan dræbe. Stil terrariet køligt, og brug ikke varmelamper.
- Stillestående, beskidt vand eller dårlig luftcirkulation, som giver svamp og bakterieinfektioner.
- Ensidigt foder uden tilskud, som giver mangelsygdomme og dårlig vækst.
- Hunner, der taber sig kraftigt efter tørtiden eller i yngletiden. Flyt dem til et terrarie for sig.

Til en dyrlæge med forstand på padder, hvis et dyr taber sig, bliver sløvt, sidder i vand hele tiden eller får røde pletter på huden.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.